

Tuomio Suomen Tehtäväniekat 2000-2001 3#

Suomen Tehtäväniekat 3# Award 2000-2001

Tähän kaksivuotiskilpailuun otti osaa 33 tehtävää, joista 9 oli miniatyyreja. Tehtävistä yksi ilmestyi ”Pieni on kaunista”-palstalla ja kaksi ”nelinurkkoprojektin” yhteydessä. Kaksi tehtävää oli hylättävä virheellisuuden vuoksi: n:o 1983 (Tshistjakov) oli sivuratkaisullinen ja n:ossa 1886 (Petite) oli, paitsi kaksi samanväristä vL:iä, myös laiton asema.

Jäljelle jääneistä 31 kilpailukelpoisesta tehtävästä päätin sijoittaa kahdeksan, mikä kilpailun yleisen tason huomioon ottaen on melko paljon, mutta halusin osoittaa kunnioitustani muutamalle miniatyyrille, jotka joutuivat painimaan raskassarjalaisten luokassa. Jotakuta saattaa ihmettyä, että en antanut yhdellekään tehtävälle palkintoa, mutta lienee syytä muistuttaa, että jo kunniamaininta kansainvälisessä laadintakilpailussa on korkea sijoitus!

Joitakin kiintoisia tehtäviä päätin jättää sijoittamatta: n:o 1852 (Cuppini) esittää Tura-teemaa, mutta koneisto on kulunut; n:o 1980 (Jaatinen) on ideasisällöltään olennaisesti edelletty (kts. Fomitshevin tehtävä), ja vaikka edeltäjään verrattuna täydellinen vaihdelma (edeltäjässä uhkaa vahvasti 1.-g3) onkin parannus, eivät omaperäisyyskriteerit aivan täyty; n:o 2016 (Fomitshev & Svetilski) esittää näetisti hampurilaista ja roomalaista, mutta koneisto ei ole tuore, siirron 2.-e5 esiintyminen teemaattisen 2.-De5:n rinnalla samoin matein häiritsee, ja Lh5:n alkusiirron jälkeinen tehtävä on vaatimaton; n:on 2097 (Dulbergs) nelinkertainen Siers-patteri mustan suojattajätöin ei esitä esikuviin verrattuna mitään olennaisesti uutta. Mainittakoon, että en suorittanut mitään systemaattista edeltäjätutkimusta.

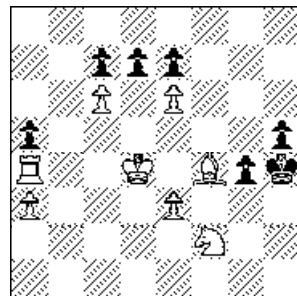
Eniten päänvaivaa minulle tuotti tehtävä 1979 (Bogdanov), jossa runsas houkutus-peli mukaan lukien kaksi valkean siirtoa esiintyy sekä 1., 2. että 3. siirtoina. Erilaisen mattien lukumäärä nousee laskujeni mukaan n. 20:een, melkoinen saavutus sekin – ja kahdeksalla nappulalla! Lopulta

tehtävän pudottivat tuomiosta taiteelliset kriteerit. Ratkaisua ja houkutuspelejä yhdistävät teemaattisesti vain em. siirtojen funktionvaihdot, yksi houkutuksista (1.Td5+!) on jatkoiltaan kiinnostavampi kuin ratkaisu, taloudellisia matteja oli tarjonnasta vain yksi, samoin avomatteja. Tämäntyyppiset tehtävät lienevät nykypäivää ja ehkä tulevaisuuttakin, mutta kärsivällisyyden, laadinta-aidon ja ahkeran tietokoneen käytön lisäksi laatija tarvitsee onnea, jotta lopputulos olisi myös esteettisesti tyydyttävä (tämähan koskee kyllä kaikkea laadintaa). Tämän tehtävän kohdalla onni ei mielestäni ollut laatijan puolella, sen sijaan sympatiani hän saa akrobaattimaisesta shakillis-henkisestä taituruudesta!

Nyt onkin jo vihdoin aika tutustua kilpailuun parhaisiin tehtäviin:

Vertailutehtävä:

Jevgeni Fomitshev 2. m. Mat-Pat 1990



3#

8+7

Ratkaisu: *1.- dxc6a/d6c[5]/dxe6b 2.Kc5A/K[x]d5C/Ke5B g3 3.Lh6# 1.Kc5A? dxe6b! 1.Ke5B? dxc6a! 1.Kd5C? d6c! 1.Txa5! (sp) dxc6/d6[5]/dxe6 2.Tc5/T[x]d5/Te5 g3 3.Lg5#.

Of the 33 entries nine were miniatures and three problems were published outside the regular originals section. Two problems had to be disqualified: one was cooked and the other, apart from having an illegal position, had two wBs of the same color.

There remained 31 problems for evaluation, and eight of them appear in the award. Considering the general level of the tourney, the number is pretty high, but I wanted to pay respect to some miniatures which had to compete in the same category with heavy-weights.

In case someone wonders why I did not award a single problem with a prize, I take this opportunity to say that honourable mention is, in my opinion, a very high distinction in an international composing tourney!

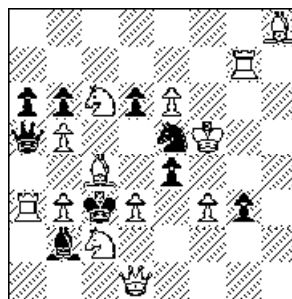
I decided not to include in the award the following potentially good candidates for distinctions: 1852 shows Tura theme but with a familiar mechanism; 1980 is essentially anticipated by Fomichev (see below), and although the complete set-play is an improvement (the predecessor has a strong threat 1.-g3 with no set continuation), the criteria for originality are not fully met; 2016 combines Roman & Hamburger neatly, but the setting is familiar, the existence of the non-thematic 2.-e5 along with 2.-Qe5 with the same mate is annoying, and wBh5 is underemployed after the threat; 2097 shows four Siers Battery openings following b unguards, but there is nothing decisively new compared to similar earlier compositions. It should be added that I did not run any systematic test to find anticipations.

The biggest headache for me was caused by 1979, which shows, the try-play included, the occurrence of two moves as w's 1st, 2nd and 3rd move. According to my computations, there are some 20 different mating positions, which alone is quite an achievement with only eight men! It was the artistic criteria that eventually excluded the problem from the award: thematically, the only connecting factor between the tries and actual play is the change of function of w moves mentioned above; one of the tries (1.Rd5+) shows more interesting continuations than the solution; no more than some

half of the mates are economical, only one of the mates is a model, and only one has a mirrored bK. May be this kind of compositions are trend-setters in the art of chess problems today, or even in the future, but in order for the outcome to please the audience aesthetically, too, the composer needs not only patience, good composing technique and several working-hours with a computer, but a bit of luck as well (this applies to all composing for that matter). In this particular case, I think Lady Luck did not favor the composer, whom I nevertheless admire for the mental acrobacy he shows!

But now, eventually, let us take a look at the best compositions:

1. kunniamaininta Harri Hurme



3#

13+9

1. kunniamaininta/Honorable Mention: n:o 1982 (6/2000) Harri Hurme (FIN)

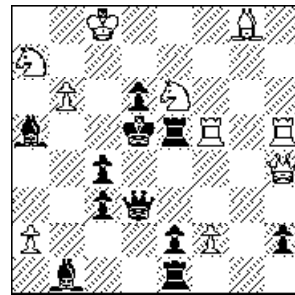
Yksivaiheinen muhkeasisältöinen strategiatehtävä: mR avaa neljä kertaa naamioidensa valkopatterin lyöden valkean nappulan ja pohjustaen samalla uutta naamioitua valkopatteria; vT avaa shakaten ensimmäisen patterin ja siirtyy uudelle patterilinjalle, jonka se avaa mattisiirroissa mR:n jätettyä naamiointitehtävänsä ja kiinnitettyä itsensä. Itsestään selvistä syistä 3. rivin puolipatteri ei ole yhtä vaikuttava kuin c-linjan semminkään, kun siinä ei tapahdu muunnelmassa 1.-Rxc4 2.Tc7+ Re5 3.Rxa5# esiintyvää duaalinvälttöä (3.Rd4??), mutta puutetta kompensoi hiukan viides puolitemaattinen muunnelma 1.-exd3 2.Txg3 d2 3.f4#. Tehtävässä esiintyvä kuudes valkopatteri muunnelmassa 1.-Rxc4 2.Tc7+ Kxb3 3.R2b4# korostaa hy-

vää rakennetta antamalla alaosan vahvoille valkeille upseereille muutakin työtä kuin uhkauksen toteutuksen ja pakoruutujen suojauksen. Varsinaisia sivuratkaisujen tai duaalien estoon ja blokkauksiin käytettäviä sotilaita on yhteensä kuusi, mikä on teemasisältöön nähden kohtuullinen hinta dualittomasta pelistä, vaikka tekeekin aseman aika tukkoiseksi.

1.Ta2! (2.De1+ Kxc2 3.Rd4#) 1.-Rxc6 2.Tc7+ Re5/Rd4+ 3.Ld5/Lxd4# 1.-Rxc4 2.Tc7+ Re5/Kxb3 3.Rxa5[Rd4??]/R2b4# 1.-Rxd3 2.Txg3+ Re5 3.fxe4# 1.-Rxf3 2.Txg3+ Re5 3.fxe4# 1.-exd3 2.Txg3 (3.Dxd3#) d2 3.f4# 1.-Dxa2/Lc1 2.De1+ Kxc2/Ld2 3.Rb4/Da1#.

A one-phase strategic three-mover with rich contents: bS opens the w battery-line, which it masks, four times, capturing a w man, clearing another masked battery line where wR, opening the first battery with check, moves and finally opens the second battery for mate after bS has left and unmasked the battery-line and pinned itself on the first battery-line. For obvious reasons, the battery on 3^d rank is less impressive than the one on c-line, all the more because, unlike in the variation 1.-Sxc4 2.Rc7+ Se5 3.Sxa5[Sd4??], there occur no dual avoidance. This defect is somewhat compensated by the fifth, half-thematic variation 1.-exd3 2.Rxg3 d2 3.f4#. The fact that there is a sixth active w battery in the by-play 1.-Sxc4 2.Rc7+ Kxb3 3.S2b4# highlights the good construction, giving the strong w force on the lower part of the board more to do than merely to carry out the threat and guard flights. There are altogether six Ps that either block or prevent cooks and duals, which is a fairly decent price for a completely dual-free play, although they make the setting rather cramped.

2. kunniamaininta Michael Keller



3#

10+11

2. kunniamaininta/Honorable Mention: n:o 2182 (6/2001) Michael Keller (GER)

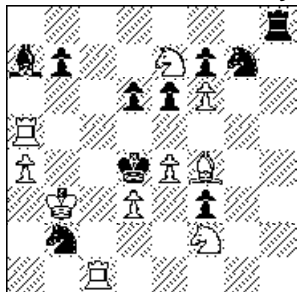
Alkuasema houkuttelee yrittämään paterin avaamista, mutta 1.a3? kumoutuu takanappulaa uhkaavaan 1.-Tg1!:een. Houkutuksen 1.Kb7? jälkeen ei em. puolustus riitä kaksoisshakkiuhan vuoksi. Puolustus 1.-De4 antaisi mustalle välishakin mutta tukkii samalla e4:n, jolloin käy 2.Txe5+ dxe5 3.Dd8#. Kumous 1.-h1D,L! hoitaa kuitenkin saman asian ilman haittoja. Paras onkin siis tehdä toisinpäin, eli suojata e4 ja uhata 2.Txe5+:a, jolloin mustan on itse pakko tukkia ruudut b4 ja b6. Tässä järjestyksessä itse asiassa eteninkin ratkaistessani tehtävää! Erittäin johdonmukainen työ, jossa uhkajatkot toteutuvat alkusiirron jälkeisessä pelissä täydentäen syklisen pseudo-Le Grand -kaavion. Rakenne on suhteellisen hyvä, vaikka neljää nappulaa tarvitaankin vain houkutuspelissä.

1.a3? (2.Rf8+) Tg1! 1.Kb7? (2.Rc7+) De4 2.Txe5+ dxe5 3.Dd8#, 1.-h1D! **1.f3!** (2.Txe5+ dxe5 3.Dd8#) 1.-Lb4 2.Rf8+ Kc5 3.Rd7# 1.-Lxb6 2.Rc7+ Kc5 3.Ra6# 1.-Txf5 2.Txf5+.

The position tempts the solver to try opening w battery, but 1.a3? is refuted by 1.-Rg1! which guards the rear piece. The move is insufficient after 1.Kb7? owing to a w double-check. The defence 1.-Qe4 would give b a discovered check, but it blocks e4 and is followed by 2.Rxe5+ dxe5 3.Qd8#. The refutation 1.-h1Q,B! does the same as bQ but now without errors. It is best then to do it the other way round, i.e. guard e4 and

threaten 2.Rxe5+, and now black is forced to block b6 and b4. In fact, this is how I proceeded while solving the problem! A highly logical work, in which the threats of the try-play become actual continuations, thus completing the cyclic Pseudo-Le Grand pattern. The construction is fairly good, although four men are needed for the try-play only.

3. kunniamaininta V. Zheltonozhko & V. Shavyrin



3# 10+10

3. kunniamaininta/Honorable Mention: n:o 1944 (4-5/2000) Vladimir Zheltonozhko & Valeri Shavyrin (RUS)

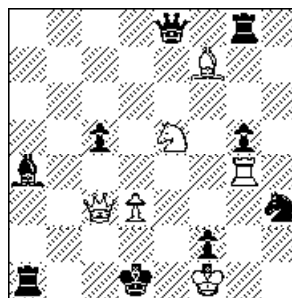
Teema A esitettyä ensin virtuaalisesti uhkauksissa ja sitten ratkaisun kahdessa muunnelmassa mustan puolustauduttua uhkaa vastaan. Strategia on toteutettu loogisesti Beugung-sommitelman puitteissa, eli kahdesta mustan torjuntasiirrosta valkea hoitaa esitoimella (alkusiiro ja sen jälkeinen uhkaus) paremman (Tc8 ja Th5) pois, jolloin jäljelle jää huonompi (ja riittämätön) puolustussiiro (Rc4 ja b5). Lopun lisänyanssina vR:lla on vielä kaksi reittiä mattiruutuun, joista sen on valittava se, joka varautuu myös mustan jäljellä olevaan puolustussiiroon. Peli on hiukan epäyhtenäistä, sillä yhdessä muunnelmassa mR katkoo mT:n linjan, kun taas toisessa T pelaa itsensä paitsioon, ja lisäksi teemasiirroista 2.-Rc4 saa rumemman vastauksen kuin 2.-b5. Toisaalta yhdessä houkutusessa esiintyvä Levman-puolustus (2.Rc3? Rc4!) on tyylikäs, idea on kaiken kaikkiaan vaativa, ja materiaalista vain pari

valkeaa sotilasta ja mLa7 on tarvittu yksinomaan korrektisuutta varten. Temaattisesti välttämättömistä valkean nappuloista liikkuu pääosin shown päättähti vR, mutta muut upseerit saavat liikuntaa hyvässä uhkausmuunnelmassa.

1.Rd5! (2.Le3+ Ke5 3.Rg4# [2.Rb4? Tc8! 2.Rc7? Th5!]) 1.-Th4 2.Rb4 [2.Re3? b5!] (3.Rc2#) b5 3.Rc6# 1.-Rf5 2.Rc7 [2.Rc3? Rc4!] (3.Rb5#) Rc4 3.Txc4#.

Theme A, first in virtual threats, and then in the actual play after b defences. The strategy is carried out in the framework of a logical combination called deflection (Beugung), i.e. of two defences, with the help of a fore-play, w forces b to give up the superior one (Rc8 and Rh5), which leaves b with the inferior (and insufficient) one (Sc4 and b5). There is yet another nuance: to the mating square wS has at his disposal two routes, out of which he has to choose the one that provides for b's remaining defence. The play is a little heterogenous, since in one variation bR's line is cut whereas in the other bR commits itself, and 2.-Sc4 is met more brutally than 2.-b5. On the other hand, the Levman defence occurring in one try (2.Sc3 Sc4!) is elegant, the thematic contents as a whole is demanding, and no more than a couple of wPs and bBa7 are needed for soundness only. Of the thematically necessary pieces, it is wS who steals the show, while the non-thematic pieces get some exercise in the well-incorporated threat.

1. maininta Leonid Makaronez



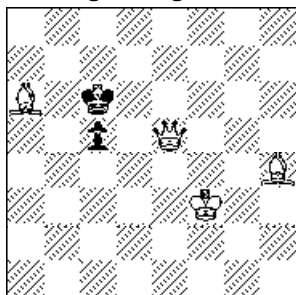
3# 6+9

1. maininta/Commended: n:o 2149 (4-5/2001) Leonid Makaronez (ISR)

Yksivaiheinen, viihdyttävä patteritutkielma, jossa vT avaa patterin kuusi kertaa, kolme kertaa mahdollistaakseen suoran matin, kaksi kertaa luodakseen uuden valkopatterin ja kerran estääkseen mustan nappulan haitallisen väliintulon. Pieni tekninen yksityiskohta: korvaisin mRh3:n mLh2 + msh3:lla poistaakseni mattiduaalin sivumuunnelmassa 1.-Dxh5 2.Rc4 Lc2/Ta2/Lf4 3.Dd2/Re3/Rb2#, mutta tämä on makuasia. **1.Lh5!** (2.Txa4+ Dxh5 3.Txa1#) 1.-Tb1 2.Tb4+ Dxh5 3.Txb1# 1.-Tc1/Lc2 2.Tc4+ Dxh5 3.Dxc1/Dxc2# 1.-c4 2.Td4+ Dxh5 3.dxc4# 1.-Rf4 2.Tg1+ Dxh5 3.Kxf2# 1.-Da8 2.Txg5+ Df3 3.Lxf3# 1.-Dxh5 2.Rc4.

An entertaining one-phase study on batteries: wR fires the battery six times, three times to provide a guard on the mating square, twice to create another w battery, and once to stop a bP from intervening. A small technical detail: I would replace bSh3 with bBh2 and bPh3 to separate duals in the by-play 1.-Qxh5 2.Sc4 Bc2/Ra2/Bf4 3.Qd2/Se3/Sb2#, but this is a matter of taste.

**2. maininta
Jevgeni Bogdanov**



3#

4+2

2. maininta/Commended: n:o 2013 (1/2001) Jevgeni Bogdanov (UKR)

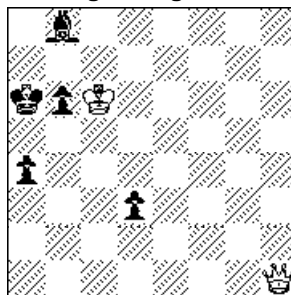
Houkutuspelellä mukaan lukien viisi malimattia lähes kauttaaltaan hiljaisiin valkean 2. siirtoihin klassisella materiaalilla miniatyyriasiassa. Nelinkertainen pelinmuutos siirtoon 1.-Kd7 lienee harvinaisuus böömiläistyypisissä tehtävissä, ja yhden jat-

kon mattiduaali on oikeastaan tehtävän ainoa selkeä tahra. Tehtävästä löytyvä Rukhlis ja valkean yhden siirron esiintyminen sekä 1., 2. että 3. siirtona eivät mielestäni tuo tehtävään hirveän paljon lisäarvoa.

*1.-Kd7 2.Lb7A c4 3.De7B# 1.De7B? Kb6 2.Db7+ 1.-Kd5 2.Lg3 Kc6/Kd4 3.Dd6/De5#, 1.-c4! 2.Lf2C?! Kd5 3.Lb7A#, 2.-c3! 1.Ld8? Kd7 2.De7B+ Kc6 3.De6# 1.-c4! 2.Lc7?! c3 3.Dd6#, 2.-Kd7! 1.Lc4? Kd7 2.Dxc5 1.-Kb7 2.Lg3 Ka7 3.Db8#, 1.-Kb6! **1.Lf2C!** 1.-Kd7 2.Lxc5 Kd8 3.De7B# 1.-Kb6 2.Dxc5+ Kxa6 3.Db6# 1.-c4 2.Lc8 c3 3.Dc5#.

Five model mates altogether, the try-play included, with quiet w 2nd moves almost throughout the play, with classical material in miniature form. A four-fold change of continuations to 1.-Kd7 is perhaps something of a rarity in Bohemian-type problems, and a dual mate in one of the continuations is actually the only clear flaw in the problem. In my opinion, Rukhlis, which can be found in the play, and the occurrence of w's one move as 1st, 2nd and 3rd move do not add excessively to the contents of the problem.

**3. maininta
Jevgeni Bogdanov**



3#

2+5

3. maininta/Commended: n:o 1941 (4-5/2000) Jevgeni Bogdanov

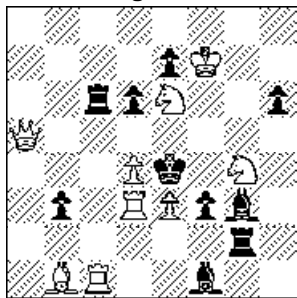
Vapaa 3x2 Zagoruiiko ja lisäksi kaksivaiheinen pelinmuutos kaikkiaan kolmea mustan siirtoa vastaan on erittäin hyvä saavutus vD-minimaalina miniatyyriasiassa. Tällä materiaalilla laaditussa työssä ovat sellaiset puutteet kuin samojen jatkojen

toistuminen, lyhytuhat ja alkusiirron kaksoisuhka (2.Dxb8, Dd4) yhtä väistämättömiä kuin valitettaviakin, mutta eivät tehtävää tuhoa.

*1.-Ka5a/La7b 2.Db1 1.Dg1? Ka7d/La7b 2.Dxb6+/Db1, 1.-Lc7c! 1.De4? Ka5a 2.Dc4, 1.-b5e! 1.Dh7? b5e/Lc7c/La7b/a3f 2.Db7+/Dxc7/Dxd3+/Dxd3+, 1.-Ka5a! 1.Dh8! b5e/Ka7d/Ka5a/La7b/a3f 2.Dxb8/Dc8/Db2/Db2/Df8.

3x2 Zagoruiko in free form and, furthermore, changed continuation to three defences in two phases is a very good achievement with wQ minimal in a miniature. In a composition with this force, such flaws as repetition of continuations, short threats and the double threat (2.Qxb8, Qd4) after the key are as inevitable as they are regrettable, but they do not ruin the problem.

4. maininta Giorgio Mirri



3#

9+10

4. maininta/Commended: n:o 1885 (3/2000) Giorgio Mirri (ITA)

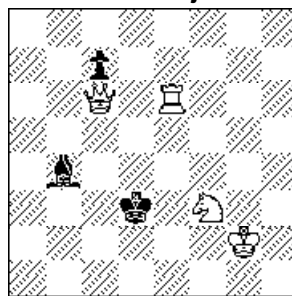
Kilpailun kunnianhimoisimpia töitä. Puolustussiiirroillaan musta kiinnittää epäsuorasti vR:n jättäen samalla mattiruudun suojatta. Mattiruutua vielä suojaavan ja mattinappulaa kiinnittävän mT:n valkea pakottaa kiinnittymään varoen samalla päästävästä "vääää" tornia patteriinjalje. Temaattinen alkusiirto olisi muuten erinomainen, ellei se loisi lyhytuhatka, ja vTc1:n rooli on minimaalinen.

1.Kg6! (2.Df5#) 1.-d5 2.Td2+ Tc2 3.Rc5# 1.-Le5 2.Tdc3+ Tc2 3.Rf2# 1.-Tc5 2.Rxc5+.

One of the most ambitious works of the tourney. The thematic defences pin the

mating piece indirectly, simultaneously leaving the mating square, still protected by one of the bRs, unguarded. W, while removing the last guard by forcing the pinning bR to pin itself, must be careful about not letting the "false" R come onto the pin-line. The thematic key would be excellent if it did not create a short threat, and, furthermore, the role of wRc1 is marginal.

5. maininta Nikolai Zujev



3#

4+3

5. maininta/Commended: n:o 1830 (1/2000) Nikolai Zujev (LTU)

Espelittömistä mL:n siirroista 1.-La5 ja 1.-Ld2 hoitaa houkutus 1.Kf1? siirron 1.-Ld2 (2.Te2), mutta 1.-La5! jää kumoukseksi, sillä 2.Te2? Ld2! -sis pikkuinen Dombrovskis-effekti. Oikea, vK:n shakeille altistava alkusiirto ei jätä mustalle kuin kolme L-siirtoa, joista kaksi kumoutuu kuten esipelissäkin. Siirtoa 1.-Ld2 ei nyt voi seurata 2.Te2? vK:n haavoittuvan sijainnin vuoksi, mutta se osoittautuikin tukinnaksi, jonka valkea voi hyödyntää uudella tavalla vK:n suojatessa ruudun e3. Mielenkiintoinen miniatyyritutkielma, jonka taiteellista tehoa lyhytuhatka ikävästi heikentää.

*1.-L-2.Re1+ 1.-Lc5 2.Dxc5 (1.-Lc3 2.De4#) 1.Kf1? (sp) 1.-Ld2 2.Te2, 1.-La5! (2.Te2? Ld2!) 1.Kf2! (2.Te3#) 1.-Le1+ 2.Rxe1+ Kd2/Kd4 3.Dc2/Te4# 1.-Lc5+ 2.Dxc5 c6 3.Te3# 1.-Ld2 2.Re5+ (2.Te2? Le1+) Kd4 3.Dc4#.

There is no set continuation to 1.-Ba5 and 1.-Bd2. The try 1.Kf1? takes care of 1.-Bd2 (2.Re2), but is refuted by 1.-Ba5!, since 2.Re2? Bd2! – a tiny piece of Dombrovskis

effect. The check-provoking key leaves b with three B-moves, two of them being met as in the set. Now, owing to the vulnerable position of wK, 1.-Bd2 cannot be met with 2.Re2, but the B move turns out to be a self-block which w can exploit in a new manner, as e3 is now protected by wK. An interesting miniature, the artistic impression of which is sadly disturbed by the short threat.

Tampereella, 3. syyskuuta 2002

Kari Valtonen
KvTT

Valitukset tätä tuomiota vastaan on lähetettävä kolmen kuukauden kuluessa lehden ilmestymisestä osoitteeseen
Jukka Tuovinen, Steniuksentie 35 A 1, 00320 Helsinki.

The award remains open for the usual three months after publication. Claims to Jukka Tuovinen (address above).
